PŘEKLAD

ÚMLUVA O PRAVOMOCI ORGÁNŮ, POUŽITELNÉM PRÁVU, UZNÁVÁNÍ, VÝKONU A SPOLUPRÁCI VE VĚCECH RODIČOVSKÉ ZODPOVĚDNOSTI A OPATŘENÍ K OCHRANĚ DĚTÍ

(uzavřená dne 19. října 1996)

Signatářské státy této úmluvy,

majíce na paměti, že je nutné zlepšit ochranu dětí v situacích mezinárodní povahy,

přejíce si předcházet rozporům mezi svými právními systémy týkajícími se příslušnosti orgánů, rozhodného práva, uznávání a výkonu opatření na ochranu dětí,

připomínajíce význam mezinárodní spolupráce na ochranu dětí,

potvrzujíce, že nejlepší zájem dítěte musí být brán v úvahu v prvé řadě,

vědomy si nutnosti revize Úmluvy ze dne 5. října 1961 o pravomoci a použitelném právu při ochraně nezletilých,

přejíce si přijmout společná ustanovení zajišťující tento cíl a přihlížejíce k Úmluvě Organizace spojených národů o právech dítěte ze dne 20. listopadu 1989,

se dohodly na těchto následujícím:

KAPITOLA I

OBLAST PŮSOBNOSTI ÚMLUVY

Článek 1

1. Cíle této úmluvy jsou:

a) určit stát, jehož orgány mají pravomoc přijímat opatření na ochranu osoby nebo majetku dítěte;

b) určit právo, které mají tyto orgány při výkonu své pravomoci používat;

c) určit právo použitelné na rodičovskou zodpovědnost;

d) zajistit uznávání a výkon těchto opatření na ochranu dětí ve všech smluvních státech;

e) zajistit mezi orgány smluvních států spolupráci nezbytnou k dosažení cílů této úmluvy.

2. Pro účely této úmluvy výraz „rodičovská zodpovědnost“ zahrnuje rodičovskou autoritu nebo jiný obdobný vzájemný vztah stanovující práva, pravomoci a povinnosti rodičů, opatrovníků nebo jiných zákonných zástupců ve vztahu k osobě nebo majetku dítěte.

Článek 2

Tato úmluva se vztahuje na děti od okamžiku jejich narození do doby, kdy dosáhnou 18 let věku.

Článek 3

Opatření uvedená v článku 1 se mohou týkat zejména:

a) přiznání, výkonu, zrušení nebo omezení rodičovské zodpovědnosti, jakož i jejího delegování;

b) práva péče o dítě včetně práv týkajících se péče o osobu dítěte a zejména práva na určení místa bydliště dítěte, jakož i právo návštěv včetně práva vzít si dítě na omezenou dobu do jiného místa, než je jeho bydliště;

c) poručnictví, opatrovnictví a obdobných institucí;

d) jmenování a funkcí osoby nebo orgánu majících na starosti osobu nebo majetek dítěte, zastupujících dítě nebo pomáhajících mu;

e) umístění dítěte do pěstounské rodiny nebo do ústavní péče nebo zajištění péče prostřednictvím „kafala“ nebo obdobné instituce;

f) dohledu státního orgánu na péči o dítě osobou, která o dítě pečuje;

g) správy a ochrany majetku dítěte nebo dispozice s ním.

Článek 4

Úmluva se nevztahuje na:

a) určení nebo popření rodičovství vůči dítěti;

b) rozhodnutí o osvojení, případná opatření k osvojení nebo zrušení osvojení nebo jeho prohlášení za neplatné;

c) příjmení a jméno dítěte;

d) dosažení způsobilosti k právním úkonům;

e) výživné;

f) správu majetku nebo dědictví;

g) sociální zabezpečení;

h) veřejná opatření všeobecné povahy v záležitostech týkajících se vzdělávání nebo zdravotnictví;

i) opatření přijímaná v důsledku trestných činů páchaných dětmi;

j) rozhodnutí o právu na azyl a imigraci.

KAPITOLA II

PRAVOMOC

Článek 5

1. Soudní nebo správní orgány smluvního státu obvyklého bydliště dítěte mají pravomoc přijímat opatření na ochranu osoby nebo majetku dítěte.

2. S výjimkou článku 7, v případě změny obvyklého bydliště dítěte do jiného smluvního státu, mají pravomoc orgány státu nového obvyklého bydliště dítěte.

Článek 6

1. Vůči dětem uprchlíků a dětí, v jejichž zemi došlo k nepokojům, v důsledku čehož tyto děti byly přemístěny do různých zemí, vykonávají pravomoci podle čl. 5 odst. 1 orgány smluvního státu, na jehož území se děti v důsledku tohoto přemístění nacházejí.

2. Ustanovení předchozího odstavce se rovněž použije na děti, jejichž bydliště nelze zjistit.

Článek 7

1. V případě protiprávního přemístění nebo zadržení dítěte zůstávají zachovány pravomoci orgánů smluvního státu, ve kterém dítě mělo obvyklé bydliště bezprostředně před přemístěním nebo zadržením, až do té doby, než dítě získá obvyklé bydliště v jiném státě, a

a) osoba, instituce nebo jiný orgán mající právo péče souhlasily s přemístěním nebo zadržením nebo

b) dítě bydlelo v tomto jiném státě nejméně po dobu jednoho roku poté, co osoba, instituce nebo jiný orgán, které mají právo péče, znaly nebo musely znát místo pobytu dítěte, nevznesly požadavek na navrácení během tohoto období a dítě se sžilo se svým novým prostředím.

2. Přemístění nebo zadržování dítěte se pokládá za protiprávní, jestliže:

a) porušuje práva péče náležící osobě, instituci nebo jinému orgánu, ať společně nebo samostatně, podle práva státu, ve kterém dítě mělo bydliště bezprostředně před přemístěním nebo zadržením, a

b) v době přemístění nebo zadržení byla tato práva skutečně vykonávána, buď společně či samostatně, anebo by byla vykonávána, kdyby nedošlo k přemístění nebo zadržení.

Tato práva výchovy uvedená pod písmenem a) mohou vyplývat zejména ze zákona nebo ze soudního nebo správního rozhodnutí nebo z dohody mající právní účinek podle práva tohoto státu.

3. Pokud si orgány uvedené v odstavci 1 zachovávají své pravomoci, orgány smluvního státu, do kterého bylo dítě přemístěno anebo ve kterém bylo zadrženo, mohou přijímat pouze taková naléhavá opatření podle článku 11, která jsou nutná pro ochranu osoby nebo majetku dítěte.

Článek 8

1. Výjimečně orgán smluvní strany mající pravomoc podle článku 5 nebo 6, jestliže se domnívá, že orgán jiného smluvního státu by mohl v konkrétním případě lépe posoudit nejlepší zájem dítěte, může buď

— žádat, aby tento jiný orgán buď přímo nebo s pomocí ústředního orgánu svého státu převzal pravomoc přijímat opatření na ochranu, která považuje za nutná, nebo

— přerušit projednávání případu a vyzvat strany k předložení takového požadavku orgánu tohoto jiného státu.

2. Smluvní státy, jejichž orgány mohou být dožádány podle předchozího odstavce, jsou:

a) stát, jehož státním příslušníkem je dítě;

b) stát, na jehož území se nachází majetek dítěte;

c) stát, před jehož orgány probíhá řízení o návrhu na rozvod, rozluku manželství rodičů dítěte anebo jeho prohlášení za neplatné;

d) stát, ke kterému má dítě těsný vztah.

3. Dotčené orgány mají možnost si vyměňovat názory.

4. Orgán dožádaný podle odstavce 1 může převzít pravomoc orgánu příslušného podle článku 5 nebo 6, jestliže to pokládá za vhodné vzhledem k nejlepším zájmům dítěte.

Článek 9

1. Jestliže se orgány smluvní strany uvedené v čl. 8 odst. 2 domnívají, že mají v konkrétním případě lepší předpoklady pro posouzení nejlepších zájmů dítěte, mohou buď

— požadovat na příslušném orgánu smluvní strany obvyklého bydliště dítěte přímo nebo pomocí ústředního orgánu tohoto státu, aby byly příslušné přijímat opatření na ochranu dítěte, která pokládají za nezbytná, nebo

— vyzvat strany, aby takovou žádost podaly u orgánu smluvního státu obvyklého bydliště dítěte.

2. Dotčené orgány mají možnost si vyměňovat názory.

3. Orgán, který o to požádal, může vykonávat pravomoci místo orgánu smluvního státu obvyklého bydliště dítěte pouze tehdy, když tento posledně jmenovaný orgán žádost přijme.

Článek 10

1. Aniž jsou dotčena ustanovení článků 5 až 9, mohou orgány smluvního státu při výkonu své pravomoci k rozhodování o návrhu na rozvod nebo rozluku rodičů dítěte, které má obvyklé bydliště v jiném smluvním státě, nebo o prohlášení jejich manželství za neplatné, pokud to právo jejich státu umožňuje, přijmout opatření zaměřená na ochranu osoby nebo majetku dítěte, jestliže

a) v době zahájení řízení jeden z jeho rodičů má obvyklé bydliště v tomto státě a jestliže jeden z nich má rodičovskou zodpovědnost vůči dítěti a

b) pravomoc těchto orgánů k přijetí takových opatření byla uznána rodiči, jakož i jinou osobou, která má rodičovskou zodpovědnost vůči dítěti, a jestliže tato pravomoc odpovídá nejlepším zájmům dítěte.

2. Pravomoc uvedená v odstavci 1 k přijetí opatření na ochranu dítěte zaniká, jakmile vyhovující nebo zamítavé rozhodnutí o návrhu na rozvod, rozluku nebo prohlášení manželství za neplatné se stane pravomocným, anebo, jestliže řízení je ukončeno z jiného důvodu.

Článek 11

1. Ve všech naléhavých případech orgány smluvního státu, na jehož území se nachází dítě nebo majetek patřící dítěti, mají pravomoc přijmout nezbytná opatření na ochranu dítěte.

2. Opatření přijatá podle předchozího odstavce ohledně dítěte obvykle bydlícího ve smluvním státě pozbudou účinnosti, jakmile orgány mající pravomoc podle článků 5 až 10 přijaly opatření, která vyžaduje situace.

3. Opatření přijatá podle odstavce 1 ohledně dítěte obvykle bydlícího v nesmluvním státě pozbudou účinnosti v každém smluvním státě, jakmile opatření, která situace vyžaduje a přijatá orgány jiného státu, jsou uznána v dotyčném smluvním státě.

Článek 12

1. S výjimkou uvedenou v článku 7 orgány smluvního státu, na jehož území se nachází dítě nebo majetek patřící dítěti, mají pravomoc přijímat prozatímní opatření na ochranu osoby nebo majetku dítěte, která mají územní účinnost omezenou na dotyčný stát, pokud tato opatření nejsou neslučitelná s opatřeními již přijatými orgány, které mají pravomoc podle článků 5 až 10.

2. Opatření přijatá podle odstavce 1 ohledně dítěte obvykle bydlícího ve smluvním státě pozbudou účinnosti, jakmile orgány mající pravomoc podle článků 5 až 10 přijaly rozhodnutí ohledně opatření na ochranu, která vyžaduje situace.

3. Opatření přijatá podle odstavce 1 ohledně dítěte obvykle bydlícího v nesmluvním státě pozbudou účinnosti ve smluvním státě, ve kterém byla opatření přijata, jakmile opatření vyvolaná situací a přijatá orgány jiného státu jsou v dotyčném smluvním státě uznána.

Článek 13

1. Orgány smluvního státu, které mají pravomoc podle článků 5 až 10 přijímat opatření na ochranu osoby nebo majetku dítěte, se musí zdržet výkonu příslušnosti, jestliže v době zahájení řízení byla požadována odpovídající opatření od orgánů jiného smluvního státu majících pravomoc podle článků 5 až 10 v době žádosti, a ještě o nich probíhá řízení.

2. Ustanovení předchozího odstavce se nepoužije, jestliže orgány, kterým byla žádost o opatření původně předložena, se své pravomoci vzdaly.

Článek 14

Opatření přijatá podle článků 5 až 10 zůstanou v platnosti v rozsahu jimi stanoveném, i když v důsledku změny okolností odpadl důvod, který založil pravomoc, dokud orgány mající pravomoc podle úmluvy nezměnily, nenahradily nebo nezrušily taková opatření.

KAPITOLA III

POUŽITELNÉ PRÁVO

Článek 15

1. Při výkonu pravomoci podle ustanovení kapitoly II použijí orgány smluvních států své právní předpisy.

2. Pokud to však ochrana osoby nebo majetku dítěte vyžaduje, mohou výjimečně použít nebo přihlédnout k právu jiného státu, k němuž má daná situace podstatný vztah.

3. Jestliže se obvyklé bydliště dítěte změní a dítě bude žít v jiném smluvním státě, řídí se od doby takové změny právem tohoto jiného státu podmínky použití opatření přijatých ve státě, ve kterém dítě dříve mělo obvyklé bydliště.

Článek 16

1. Přiznání nebo zánik rodičovské zodpovědnosti ze zákona, bez zásahu soudního nebo správního orgánu, se řídí právem státu obvyklého bydliště dítěte.

2. Přiznání nebo zánik rodičovské zodpovědnosti na základě dohody nebo jednostranného právního úkonu, bez zásahu soudního nebo správního orgánu, se řídí právem státu, ve kterém má dítě obvyklé bydliště v době, kdy dohoda nebo jednostranný právní úkon nabude účinnosti.

3. Rodičovská zodpovědnost, která existuje podle práva státu obvyklého bydliště dítěte, trvá po změně obvyklého bydliště do jiného státu.

4. Jestliže se změní obvyklé bydliště dítěte, přiznání rodičovské zodpovědnosti ze zákona osobě, která doposud takovou zodpovědnost neměla, se řídí právem státu nového obvyklého bydliště.

Článek 17

Výkon rodičovské zodpovědnosti se řídí právem státu obvyklého bydliště dítěte. Pokud se obvyklé bydliště dítěte změní, řídí se právem státu nového obvyklého bydliště.

Článek 18

Rodičovská zodpovědnost zmíněná v článku 16 může být odňata nebo podmínky jejího výkonu mohou být upraveny opatřeními přijatými podle této úmluvy.

Článek 19

1. Platnost právního úkonu mezi třetí stranou a osobou, která je oprávněna jednat jako zákonný zástupce dítěte podle práva státu, ve kterém byl úkon učiněn, nemůže být popřena a třetí strana nemůže nést odpovědnost pouze z důvodu, že jiná osoba nebyla zákonným zástupcem dítěte podle práva, na které odkazují ustanovení této kapitoly, ledaže by třetí strana věděla anebo musela vědět, že rodičovská zodpovědnost se řídí tímto posledně jmenovaným právem.

2. Ustanovení předchozího odstavce se použije pouze tehdy, jestliže úkon byl učiněn mezi osobami nacházejícími se na území stejného státu.

Článek 20

Ustanovení této kapitoly se použijí, i když právo, na které odkazují, je právem nesmluvního státu.

Článek 21

1. V této kapitole pojem „právo“ znamená právo platné ve státě, kromě jeho kolizních norem.

2. Pokud však je právem použitelným podle článku 16 právo nesmluvního státu a jestliže kolizní normy tohoto státu odkazují na právo jiného nesmluvního státu, který použije své vlastní právní předpisy, pak se použijí právní předpisy tohoto naposledy jmenovaného státu. Jestliže tento jiný nesmluvní stát své vlastní právní předpisy nepoužije, pak rozhodným právem je právo, na které odkazuje článek 16.

Článek 22

Od použití právních předpisů, na které odkazují ustanovení této kapitoly, je možno se odchýlit pouze tehdy, pokud je použití zjevně v rozporu s veřejným pořádkem, s ohledem na nejlepší zájmy dítěte.

KAPITOLA IV

UZNÁNÍ A VÝKON

Článek 23

1. Opatření přijatá orgány jednoho smluvního státu jsou uznána ve všech ostatních smluvních státech.

2. Uznání však může být odmítnuto:

a) jestliže opatření bylo přijato orgánem, jehož pravomoc se nezakládá na některém z důvodů uvedených v kapitole II;

b) jestliže opatření bylo přijato, s výjimkou naléhavého případu, v soudním nebo správním řízení, aniž by dítě dostalo příležitost být slyšeno, čímž byly porušeny základní zásady řízení dožádaného státu;

c) na základě žádosti osoby, která namítá, že opatření narušuje její rodičovskou zodpovědnost, pokud takové opatření bylo přijato, s výjimkou naléhavého případu, aniž by se této osobě dostalo příležitosti být slyšen;

d) jestliže toto uznání je zjevně v rozporu s veřejným pořádkem dožádaného státu, s přihlédnutím k nejlepším zájmům dítěte;

e) jestliže opatření je neslučitelné s pozdějším opatřením přijatým v nesmluvním státě obvyklého bydliště dítěte, pokud toto naposledy uvedené opatření splňuje požadavky pro uznání v dožádaném státě;

f) jestliže nebyl dodržen postup podle článku 33.

Článek 24

Aniž by byla dotčena ustanovení čl. 23 odst. 1, může zúčastněná osoba požadovat na příslušných orgánech smluvního státu, aby rozhodly o uznání nebo neuznání opatření přijatého v jiném smluvním státě. Postup se řídí právem dožádaného státu.

Článek 25

Orgán dožádaného státu je vázán skutkovými zjištěními, na jejichž základě orgán státu, v němž bylo opatření přijato, založil svou pravomoc.

Článek 26

1. Jestliže opatření přijatá v jednom smluvním státě a tam vykonatelná vyžadují výkon v jiném smluvním státě, budou na návrh zainteresované strany prohlášena za vykonatelná nebo budou registrována pro účely výkonu v tomto jiném státě podle procesních předpisů tohoto posledně uvedeného státu.

2. Každý smluvní stát použije k prohlášení vykonatelnosti nebo registrace jednoduchého a rychlého postupu v řízení.

3. Prohlášení vykonatelnosti nebo registrace mohou být zamítnuty pouze z důvodů uvedených v čl. 23 odst. 2.

Článek 27

Kromě přezkumu, který je nutný při postupu podle předchozích článků, nelze věcně přezkoumávat přijaté opatření.

Článek 28

Opatření přijatá v jednom smluvním státě, která byla prohlášena za vykonatelná nebo registrovaná pro účely výkonu v jiném smluvním státě, budou vykonána v tomto státě tak, jako kdyby byla přijata orgány tohoto státu. Výkon se řídí právem dožádaného státu, v rozsahu stanoveném tímto právem, s ohledem na nejlepší zájmy dítěte.

KAPITOLA V

SPOLUPRÁCE

Článek 29

1. Každý smluvní stát určí ústřední orgán, který pověří plněním úkolů uložených úmluvou.

2. Federální státy, státy s více než jedním právním systémem nebo státy mající autonomní územní jednotky mohou ustanovit více než jeden ústřední orgán a určit územní nebo osobní rozsah jejich působnosti. Stát, který ustanoví více než jeden ústřední orgán, určí jeden z nich jako ústřední orgán, kterému budou zasílána veškerá sdělení k postoupení příslušnému ústřednímu orgánu v tomto státě.

Článek 30

1. Ústřední orgány navzájem spolupracují a zajišťují spolupráci mezi příslušnými orgány svých států za účelem dosažení cílů této úmluvy.

2. V souvislosti s používáním této úmluvy přijmou příslušné kroky k tomu, aby byly zajištěny informace týkající se zákonů a dostupných služeb v jejich státech, které se týkají ochrany dětí.

Článek 31

Ústřední orgán smluvního státu, buď přímo nebo prostřednictvím státních nebo jiných orgánů, přijme vhodná opatření k:

a) usnadnění vzájemného styku a nabídky pomoci podle článků 8 a 9 a podle této kapitoly;

b) usnadnění smírných řešení na ochranu osoby a majetku dítěte v situacích, na které se úmluva vztahuje, a to zprostředkováním, smírčí iniciativou nebo obdobnými prostředky;

c) poskytnutí pomoci, na žádost příslušného orgánu jiného smluvního státu, při zjišťování pobytu dítěte, které se pravděpodobně na území tohoto státu nachází a potřebuje ochranu na území dožádaného státu.

Článek 32

Na základě odůvodněného dožádání ústředního orgánu nebo jiného příslušného orgánu smluvního státu, ke kterému má dítě nejzávažnější vztah, ústřední orgán smluvního státu, ve kterém má dítě své obvyklé bydliště a nachází se v něm, přímo anebo prostřednictvím veřejných nebo jiných orgánů:

a) podá zprávu o poměrech dítěte;

b) požádá, aby příslušný orgán jeho státu zvážil potřebu přijetí opatření na ochranu osoby nebo majetku dítěte.

Článek 33

1. Jestliže orgán příslušný podle článků 5 až 10 uvažuje o umístění dítěte v pěstounské rodině nebo v ústavní péči anebo uvažuje o zajištění péče prostřednictvím „kafala“ nebo obdobné instituce a jestliže takové umístění nebo zajištění péče se má uskutečnit v jiném smluvním státě, musí to nejdříve projednat s ústředním orgánem anebo s jiným příslušným orgánem naposledy jmenovaného státu. Za tím účelem zašle zprávu o dítěti spolu s důvody pro navrhované umístění nebo zajištění péče.

2. Rozhodnutí o umístění nebo o zajištění péče může být učiněno v dožadujícím státě pouze tehdy, jestliže ústřední nebo jiný příslušný orgán dožádaného státu souhlasil s umístěním nebo zajištěním péče, přičemž je třeba zohlednit nejlepší zájmy dítěte.

Článek 34

1. Pokud je zvažováno opatření na ochranu dítěte, orgány příslušné podle této úmluvy, jestliže to vyžaduje situace dítěte, mohou vyžadovat od všech orgánů jiného smluvního státu informace potřebné pro ochranu dítěte.

2. Každý smluvní stát může prohlásit, že dožádání podle odstavce 1 je třeba postupovat jeho orgánům jen prostřednictvím jeho ústředního orgánu.

Článek 35

1. Příslušné orgány smluvního státu mohou žádat orgány jiného smluvního státu, aby pomohly při provedení opatření na ochranu dítěte přijatých podle této úmluvy, zejména při zabezpečení účinného výkonu práva osobního styku, jakož i práva udržovat pravidelné přímé kontakty.

2. Orgány smluvního státu, ve kterém dítě nemá obvyklé bydliště, mohou na žádost rodiče bydlícího v tomto státě, který si hodlá zajistit nebo udržet právo osobního styku s dítětem, shromáždit informace nebo důkazy a provést zjištění o způsobilosti tohoto rodiče k výkonu práva osobního styku s dítětem a podmínek, za nichž styk má být vykonáván. Orgán, který má pravomoc podle článků 5 až 10 k rozhodování o právu osobního styku s dítětem, uzná a posoudí tyto informace, důkazy a zjištění dříve, než rozhodne.

3. Orgán, který má pravomoc podle článků 5 až 10 k rozhodnutí o právu styku s dítětem, může přerušit řízení až do výsledku řízení o žádosti podané podle odstavce 2, zejména když má rozhodnout o návrhu na omezení nebo zrušení práva na osobní styk s dítětem, které bylo přiznáno ve státě dřívějšího bydliště dítěte.

4. Žádné ustanovení v tomto článku nebrání orgánu, který má pravomoc podle článků 5 až 10, v přijetí prozatímních opatření platných do doby, než bude znám výsledek řízení podle odstavce 2.

Článek 36

V případě, že dítě je vystaveno vážnému nebezpečí, budou příslušné orgány smluvního státu, ve kterém byla přijata opatření na ochranu dítěte nebo se o nich uvažuje, jestliže jsou informovány, že dítě změnilo obvyklé bydliště anebo že se nachází v jiném státě, informovat orgány tohoto jiného státu o vzniklém nebezpečí a o přijatých opatřeních.

Článek 37

Orgán nebude požadovat nebo postupovat informace podle této kapitoly, pokud by to podle jeho názoru mohlo způsobit, že osoba nebo majetek dítěte by byly vystaveny nebezpečí anebo že by došlo k vážnému ohrožení svobody nebo života člena rodiny dítěte.

Článek 38

1. Aniž je dotčena možnost uložení přiměřených poplatků za obstarání služeb, ústřední a jiné státní orgány smluvních států nesou vlastní náklady vzniklé při používání ustanovení této kapitoly.

2. Smluvní stát může uzavřít dohody s jedním nebo s více smluvními státy ohledně rozdělení nákladů.

Článek 39

Kterýkoliv smluvní stát může uzavírat dohody s jedním nebo s více smluvními státy za účelem usnadnění používání této kapitoly při jejich vzájemném styku. Státy, které takovou dohodu uzavřou, zašlou její kopii depozitáři úmluvy.

KAPITOLA VI

VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

Článek 40

1. Orgány smluvního státu, v němž má dítě obvyklé bydliště, nebo smluvního státu, ve kterém bylo přijato ochranné opatření, mohou vystavit osobě mající rodičovskou zodpovědnost nebo osobě pověřené ochranou osoby nebo majetku dítěte na její žádost osvědčení obsahující rozsah, v němž může tato osoba jednat, a jí příslušející práva.

2. Platí domněnka, že oprávnění uvedená v osvědčení této osobě příslušejí, pokud nebude prokázán opak.

3. Každý smluvní stát určí orgány příslušné k vystavení tohoto osvědčení.

Článek 41

Osobní údaje shromážděné nebo předané podle této úmluvy mohou být použity pouze pro ty účely, pro něž byly shromážděny nebo postoupeny.

Článek 42

Orgány, kterým byly informace postoupeny, zajistí důvěrnost údajů v souladu se zákony svých států.

Článek 43

Veškeré doklady zaslané nebo vydané podle této úmluvy budou osvobozeny od legalizace nebo jiných obdobných formalit.

Článek 44

Každý smluvní stát stanoví orgány, kterým budou zasílány žádosti podle článků 8, 9 a 33.

Článek 45

1. Určení orgánů uvedená v článcích 29 a 44 budou sdělena Stálému výboru Haagské konference mezinárodního soukromého práva.

2. Prohlášení podle čl. 34 odst. 2 bude předáno depozitáři úmluvy.

Článek 46

Smluvní stát, v němž platí různé právní systémy nebo soubory právních pravidel pro ochranu osoby nebo majetku dítěte, nebude povinen použít pravidel úmluvy v případě kolizí mezi těmito různými systémy nebo soubory právních pravidel.

Článek 47

Ve vztahu ke státu, ve kterém platí v různých územních jednotkách dva nebo více právních systémů nebo souborů právních pravidel pro záležitosti upravené touto úmluvou:

1) každý odkaz na obvyklé bydliště v tomto státě znamená odkaz na obvyklé bydliště v územní jednotce;

2) každý odkaz na přítomnost dítěte v tomto státě znamená odkaz na přítomnost v územní jednotce;

3) každý odkaz na místo, kde se nachází majetek dítěte v tomto státě, znamená odkaz na místo, kde je umístěn majetek dítěte v územní jednotce;

4) každý odkaz na stát, jehož je dítě státním příslušníkem, znamená odkaz na územní jednotku stanovenou zákonem tohoto státu anebo, při neexistenci příslušných pravidel, na územní jednotku, ke které má dítě nejtěsnější vztah;

5) každý odkaz na stát, u jehož orgánů byl podán návrh na rozvod nebo rozluku rodičů dítěte nebo zrušení jejich manželství, znamená odkaz na územní jednotku, jejíž orgány rozhodují o tomto návrhu;

6) každý odkaz na stát, ke kterému má dítě závažný vztah, znamená odkaz na územní jednotku, ke které má dítě takový vztah;

7) každý odkaz na stát, do kterého se dítě přestěhovalo anebo ve kterém je zadržováno, znamená odkaz na příslušnou územní jednotku, do které dítě bylo přemístěno anebo ve které je zadržováno;

8) každý odkaz na orgány státu, které mají jiné postavení než ústřední orgány, znamená odkaz na ty, které jsou oprávněny jednat v rámci příslušné územní jednotky;

9) každý odkaz na právo, řízení nebo orgány státu, ve kterém bylo přijato opatření, znamená odkaz na právo, řízení nebo orgány územní jednotky, ve které takové opatření bylo přijato;

10) každý odkaz na právo, řízení nebo orgány dožádaného státu znamená odkaz na právo, řízení nebo orgány územní jednotky, v níž je požadováno uznání nebo výkon.

Článek 48

Pro určení rozhodného práva podle kapitoly III ve vztahu ke státu, který má dvě nebo více územních jednotek, z nichž každá má svůj právní systém nebo vlastní soubor pravidel pro záležitosti upravené touto úmluvou, se použijí následující pravidla:

a) pokud v takovém státě existují platná pravidla pro určení územní jednotky, jejíž právo je rozhodné, použije se právo dané jednotky;

b) při neexistenci takových pravidel se použije právo příslušné územní jednotky uvedené v článku 47.

Článek 49

Pro účely určení rozhodného práva podle kapitoly III ve vztahu ke státu, který má dva nebo více právních systémů nebo souborů pravidel platných pro různé kategorie osob ohledně záležitostí upravených touto úmluvou, platí tato pravidla:

a) existují-li v takovém státě platná pravidla určující, které z těchto práv se použije, použije se toto právo;

b) při neexistenci takových pravidel se použije právo nebo soubor pravidel, k němuž má dítě nejtěsnější vztah.

Článek 50

Tato úmluva se nedotýká Úmluvy ze dne 25. října 1980 o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí mezi stranami obou úmluv. Žádné ustanovení této úmluvy však nebrání tomu použít tuto úmluvu pro účely dosažení návratu dítěte, které bylo protiprávně přemístěno nebo zadrženo, anebo pro zajištění práva na osobní styk s dítětem.

Článek 51

Ve vztahu mezi smluvními státy tato úmluva nahrazuje Úmluvu ze dne 5. října 1961 o pravomoci orgánů a rozhodném právu pro ochranu nezletilých a Úmluvu o úpravě poručnictví nad nezletilými, podepsanou dne 12. června 1902 v Haagu, aniž by bylo dotčeno uznání opatření přijatých podle výše zmíněné úmluvy ze dne 5. října 1961.

Článek 52

1. Tato úmluva nenahrazuje jiné mezinárodní smlouvy, jejichž stranami jsou smluvní státy a které obsahují ustanovení o věcech upravených úmluvou, pokud smluvní státy neučiní opačné prohlášení ohledně takové smlouvy.

2. Tato úmluva nebrání tomu, aby jeden nebo více smluvních států uzavřely dohody, které by vzhledem k dětem majícím obvyklé bydliště v některém ze států, jež jsou stranami takových dohod, obsahovaly ustanovení o záležitostech upravených v této úmluvě.

3. Dohody, které budou uzavřeny jedním nebo více smluvními státy o věcech upravených touto úmluvou, nemají vliv na použití ustanovení této úmluvy ve vztahu těchto států k jiným smluvním státům.

4. Předchozí odstavce se rovněž vztahují na jednotné zákony, které jsou založeny na zvláštních vazbách regionálního nebo jiného charakteru mezi dotyčnými státy.

Článek 53

1. Úmluva se použije na opatření pouze tehdy, jestliže tato opatření budou v některém státě přijata poté, co úmluva vstoupila pro tento stát v platnost.

2. Úmluva se použije pro uznání a výkon opatření přijatých po jejím vstupu v platnost mezi státem, ve kterém byla opatření přijata, a státem dožádaným.

Článek 54

1. Sdělení zasílaná ústřednímu orgánu nebo jinému orgánu smluvního státu jsou v původním jazyce a jsou opatřena překladem do úředního jazyka nebo jednoho z úředních jazyků tohoto jiného státu nebo, pokud to není možné, překladem do francouzštiny nebo angličtiny.

2. Smluvní stát však může výhradou podle článku 60 vyloučit použití buď francouzštiny, nebo angličtiny, nikoli ale obou.

Článek 55

1. Smluvní stát si může podle článku 60:

a) vyhradit pravomoc svých orgánů k přijetí opatření na ochranu majetku dítěte, který se nachází na jeho území;

b) vyhradit právo neuznat rodičovskou zodpovědnost nebo opatření, pokud jsou neslučitelné s opatřením přijatým jeho orgány ohledně tohoto majetku.

2. Výhrada může být omezena na určité druhy majetku.

Článek 56

Generální tajemník Haagské konference mezinárodního soukromého práva bude pravidelně svolávat zvláštní komisi, aby posoudila provádění úmluvy v praxi.

KAPITOLA VII

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 57

1. Úmluva bude otevřena k podpisu státům, které byly členy Haagské konference mezinárodního soukromého práva v době osmnáctého zasedání.

2. Podléhá ratifikaci, přijetí nebo schválení; listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení budou uloženy u ministerstva zahraničních věcí Nizozemského království, depozitáře úmluvy.

Článek 58

1. Kterýkoliv jiný stát může přistoupit k úmluvě poté, co tato vstoupí v platnost podle čl. 61 odst. 1.

2. Listina o přístupu bude uložena u depozitáře.

3. Tento přístup bude pouze ve vztahu mezi přistupujícím státem a těmi smluvními státy, které nevznesly výhradu k jeho přístupu do šesti měsíců po obdržení oznámení uvedeného v čl. 63 písm. b). Tato výhrada může být vznesena rovněž státy v době, kdy ratifikují, přijímají nebo schvalují úmluvu po přístupu. Všechny tyto výhrady budou oznámeny depozitáři.

Článek 59

1. Pokud stát má dvě nebo více územních jednotek, v nichž platí různé právní systémy ve věcech upravených úmluvou, může při podpisu, přijetí, schválení nebo přístupu prohlásit, že se tato úmluva vztahuje na všechny jeho územní jednotky nebo jen na jednu či více z nich a může kdykoli toto prohlášení změnit učiněním jiného prohlášení.

2. Všechna tato prohlášení budou oznámena depozitáři a výslovně stanoví územní jednotky, na které se úmluva vztahuje.

3. Pokud stát neučiní prohlášení podle tohoto článku, úmluva se vztahuje na všechny územní jednotky tohoto státu.

Článek 60

1. Každý stát může nejpozději při ratifikaci, přijetí, schválení nebo přístupu nebo při prohlášení podle článku 59 učinit jednu nebo obě výhrady uvedené v čl. 54 odst. 2 a článku 55. Jiné výhrady nejsou přípustné.

2. Každý stát může kdykoliv odvolat výhradu, kterou učinil. Toto odvolání musí oznámit depozitáři.

3. Účinnost výhrady zaniká prvním dnem třetího kalendářního měsíce po oznámení uvedeném v předchozím odstavci.

Článek 61

1. Úmluva vstupuje v platnost prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí tří měsíců od uložení třetí listiny o ratifikaci, přijetí nebo schválení podle článku 57.

2. Dále pak úmluva vstoupí v platnost:

a) pro každý stát, který ji dodatečně ratifikuje, přijme nebo schválí, prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí tří měsíců od uložení listiny o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přístupu;

b) pro každý přistupující stát prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí tří měsíců od uplynutí období šesti měsíců uvedeného v čl. 58 odst. 3;

c) pro územní jednotku, na kterou byla rozšířena použitelnost této úmluvy podle článku 59, prvého dne měsíce následujícího po uplynutí tří měsíců po oznámení uvedeném v tomto článku.

Článek 62

1. Stát, který je smluvní stranou, ji může vypovědět písemným oznámením zaslaným depozitáři. Vypovězení se může týkat také jen určitých územních jednotek, na které se úmluva vztahuje.

2. Vypovězení se stává účinným prvním dnem měsíce následujícího po uplynutí dvanácti měsíců od obdržení oznámení depozitářem. Pokud je v oznámení uvedena delší lhůta pro účinnost vypovězení, vypovězení se stane účinným po uplynutí této delší lhůty od obdržení oznámení depozitářem.

Článek 63

Depozitář oznámí členským státům Haagské konference mezinárodního soukromého práva a státům, kterým přistoupily podle článku 58:

a) podpisy, ratifikace, přijetí a schválení uvedené v článku 57;

b) přistoupení a výhrady vznesené k přistoupením uvedené v článku 58;

c) vstup úmluvy v platnost podle článku 61;

d) prohlášení uvedená v čl. 34 odst. 2 a článku 59;

e) dohody uvedené v článku 39;

f) výhrady uvedené v čl. 54 odst. 2 a článku 55 a odvolání uvedená v čl. 60 odst. 2;

g) vypovězení uvedená v článku 62.

Na důkaz čehož níže podepsaní, jsouce k tomu řádně zmocněni, podepsali tuto úmluvu.

V Haagu dne 19. října 1996 v anglickém a francouzském jazyce, přičemž obě znění mají stejnou platnost, v jediném vyhotovení, které bude uloženo v archivu vlády Nizozemského království a jehož ověřená kopie bude zaslána diplomatickou cestou všem členským státům Haagské konference mezinárodního soukromého práva ke dni jejího osmnáctého zasedání.